

Рясне сузір'я талантів : вік для пісні не завада

Зачаровано та ніжно лине пісня... Ось вона легкокрилим птахом звивається під безкінечну блакить неба, а ось стелиться над притишеним зеленим лугом або іскристо і жартівливо зблискує про дівку-чорнобривку чи завзятого козака...

Це співає самодіяльний народний хор м. Сарни, що «народився» у важкі післявоєнні роки в колишньому селі Доротичі, що згодом приєдналося до Сарн. А спершу це був співочий гурток, який під керівництвом самодіяльного аматора Степана Дударика малопомалу сформувався як сільський хор. Старше покоління пам'ятає і знає, що в той період було ніби й не до пісень. Однак розорене війною сільське господарство, початок насильницької колективізації, депортація «неблагонадійних» до Сибіру не зломали душу поліщуків.

Люди жили, прагнули до кращого, що найголовніше, - не втрачали віри налагодити більш-менш нормальне життя. Та, мабуть, така вже вдача в українців, що з піснями вони нерозлучні і в радості, і в горі, і в сподіваннях на краще майбутнє. Уже в березні-травні 1949 року створений хор підготував програму і наприкінці травня вдало виступив на концерті перед односельцями. А колективом став керувати ентузіаст музики. Іван Ковальчук з баяністом, сільським музиком Петром Потаповичем, жоден концерт і свято в клубі не обходилися без участі хору.

У 1963 р. закерував хором випускник Рівненського музичного училища Микола Фенглер, який отримав направлення в Сарни на роботу. Регулярні репетиції, залучення до колективу обдарованих аматорів-співаків дали позитивні результати. Уже через 2 роки на фестивалі самодіяльного мистецтва хор посів перше місце на районному, а відтак і на обласному та республіканському оглядах. Його нагородили Грамотою Президії Верховної Ради УРСР і Дипломом лауреата першого ступеня. Колегія Міністерства культури республіки присвоїла звання «Самодіяльний народний».

Закономірно, що цього ж року аматори отримали Велику золоту медаль Всесоюзного фестивалю, а керівнику **Миколі Фенглеру** присвоїли звання «Заслужений працівник культури УРСР». З того часу співаки здобувають заслужену популярність і виступають на районних і обласних оглядах, концертах і фестивалях самодіяльного мистецтва, гідно демонструючи майстерність виконання творів українських і російських композиторів і народних пісень.

На черговому фестивалі самодіяльного мистецтва в 1970 році колектив удруге завоював Золоту медаль і Диплом лауреата першого ступеня. Тоді ж сарненцям щиро аплодували москвичі та гості столиці. З концертами аматори виступали в Москві на Виставці досягнень народного господарства СРСР, і на підприємствах, у парках білокамінної. Виступи хору записували спеціалісти й демонстрували по Центральному телебаченню. За активну концертну участь у теле- і радіопередачах хористи удостоєні Диплому першого ступеня Комітету з телебачення та радіомовлення при Раді Міністрів СРСР. А через два роки хор запрошують взяти участь у Декаді української літератури та мистецтва, що проходила в м. Лунінець сусідньої Білорусі. Тут втретє його нагороджують Золотою медаллю і Дипломом першого ступеня. Через п'ять років на Всесоюзному фестивалі самодіяльної художньої творчості сарненці завоювали вчетверте таке ж визнання.

Летять роки... Минулого року хоровий колектив перетнув межу свого п'ятидесятиліття. Їм згадати та розповісти су часникам ветеранам хору, які співали в перші роки його створення. Були, звичайно, труднощі в діяльності колективу, не було тоді ще навіть автобусів, щоб заїхати в те чи інше село, тому добирались на відкритих вантажних автомашинах. У клубах не скрізь світила «лампочка Ілліча», і концерти рроро дили при гасових лампах, у холодних приміщеннях. Але любов до пісні будила людей, і клуби були переповнені. Це давало неабияке натхнення ще краще співати.

Поле концертної діяльності хору ще при колишньому Союзі було широким і повсякчас розширювалося. Крім згаданої Москви, співаки неодноразово виступали в Києві на концертних майданчиках Виставки досягнень народного господарства УРСР і по телебаченню та радіомовленню. Сарненські митці побували у Львові, де їх концертну програму записали на місцеве телебачення. Свого часу їх чарівний спів слухали в Белгородській області Російської Федерації, у Пінську і Лунінці сусідньої Беларусі. Для учасників колективу організовували екскурсійні поїздки до сусідньої Волині. Знають сарненських митців на мальовничих Шацьких озерах і Свитязі та на митниці Ягодин польсько-українського кордону, що розташований на річці Буг.

Через рік після трагедії на Чорнобильській АЕС хор разом з іншими учасниками художньої самодіяльності міста виступив перед воїнами-ліквідаторами, які в той час працювали в тридцятикілометровій зоні.

За період існування хору хочеться згадати тих митців, які вже пішли з життя. Нинішні учасники колективу їх не забувають. Серед колишніх ентузіастів - перші керівники хору Степан Дударик та Іван Ковальчук, баяністи Петро Потапович, Едуард Рибін, соліст Володимир Печинський, а також Володимир Балабушка, Леонід Баранов, Петро Дударик, Людмила Августовська, Григорій Любарщук, Володимир Городнюк, Михайло Сидельник, Степан Холод, Іван Сидорук, Надія Балабушка, Галина Гриб...

Кожне свято, що проходить у райцентрі, не уявляємо без участі самодіяльного народного хору. Майже щороку митці виїжджають з концертами в сусідні райцентри, села нашого району. Його спів знають мешканці Березного, Костополя, Дубровиці, Рокитного...

Уже понад 15 років керує колективом Віктор Торчик, начальник райвідділу культури. Він повсякчас працює над вдосконаленням майстерності хористів, пропагандою народного мистецтва. Крім того, сам пише пісні, котрі з успіхом виконують колеги. Торік Віктор Торчик удостоєний почесного мистецького звання «Заслужений працівник культури України». До слова, серед хористів є чимало таких, хто співає в колективі вже понад 25 років. Це - Тетяна Тиховська, Лідія Абрамчук, Леонід Давидюк, Микола Новацький, Іван Потапович, Дмитро Магрело, Марія Біжнюк.

За останнє десятиріччя в активі хору понад сто концертних виступів у містах і селах Рівненщини. Репертуар - багатий і різноманітний. Особливо він збагатився після проголошення незалежності України. Тут - Гімн України «Ще не вмерла Україна» (слова П. Чубинського, муз. М. Вербицького), «Молитва за Україну» (слова О. Кониського, муз. М. Лисенка), «Реве та стогне Дніпр широкий» (слова Т. Шевченка, муз. народна), «Коли ви вмирили, вам дзвони не грали» (українська народна пісня), «Приснилось матері» (муз. В. Торчика, слова О. Богачука), «Отамане, батьку наш» (українська народна пісня), «Коло річки, коло броду» (українська народна пісня). Нині хор готує до звіту «Встань, козацька слава» (муз. І. Сльоти), «Горить, горить вогонь», «Рибалка молоденький», «Поїхала баба в ліс» (обр. І. Сльоти) та інші.

Успішним виступам і вдосконаленню майстерності сприяє оркестрова група хору, куди входять викладачі-фахівці місцевої музичної школи. Керівником є викладач музшколи Микола Легкий.

Живе та високо дзвенить пісня народного. Тож хочеться побажати, щоб пісні самодіяльних співаків Сарненщини чарівно звучали та надалі несли людям радість, щастя, добро, віру в краще майбутнє, а хору - щоб жив ще многі літа!

Данило Корольчук
ветеран хору, громадський кореспондент «СН».